

23-03-002

Ideal og virkelighet

**Etter protest-
kulturen . . . ?**

En afrikaner

**MRA's senter i Asia
åpnet**

**15000 ser Sing-Out
i Norge**

ny verden

NR. **2** FEBRUAR 1968

Tidsskrift for Moralsk Opprustning

Bildet på forsiden:

«1. oktober». På Statens høstutstilling i 1964 vakte dette maleriet av Victor Smith interesse på grunn av sitt surrealistiske innhold og sin form med innslag av popkunst. Nøkkelen til forståelse av maleriet ligger kanskje i dette spørsmålet fra Victor Smith: Er kristendommen på veg ut av vår kultur eller er den på veg inn igjen?
Intervju med Victor Smith: Sidene 8 og 9.

Lite folk - stor oppgave

Pueblo-affæren viser hvor kort avstanden er mellom det som kalles fredelig sameksistens og akutt krigsfare.

Vietnam — Midt-Østen — Korea, vi går fra krise til krise. Dype følelser settes i bevegelse i folkene: Frykt, hat, chauvinisme, stolthet. Lederne er heller ikke hevet over dem.

Er vi som små land dømt til å holde oss på tilskuerbenken mens de store handler? Et lite land som Nord-Korea med 11 millioner innbyggere kan bringe stormaktene til krigens rand. Hva kan Norden gjøre for å bringe verden til fornuft?

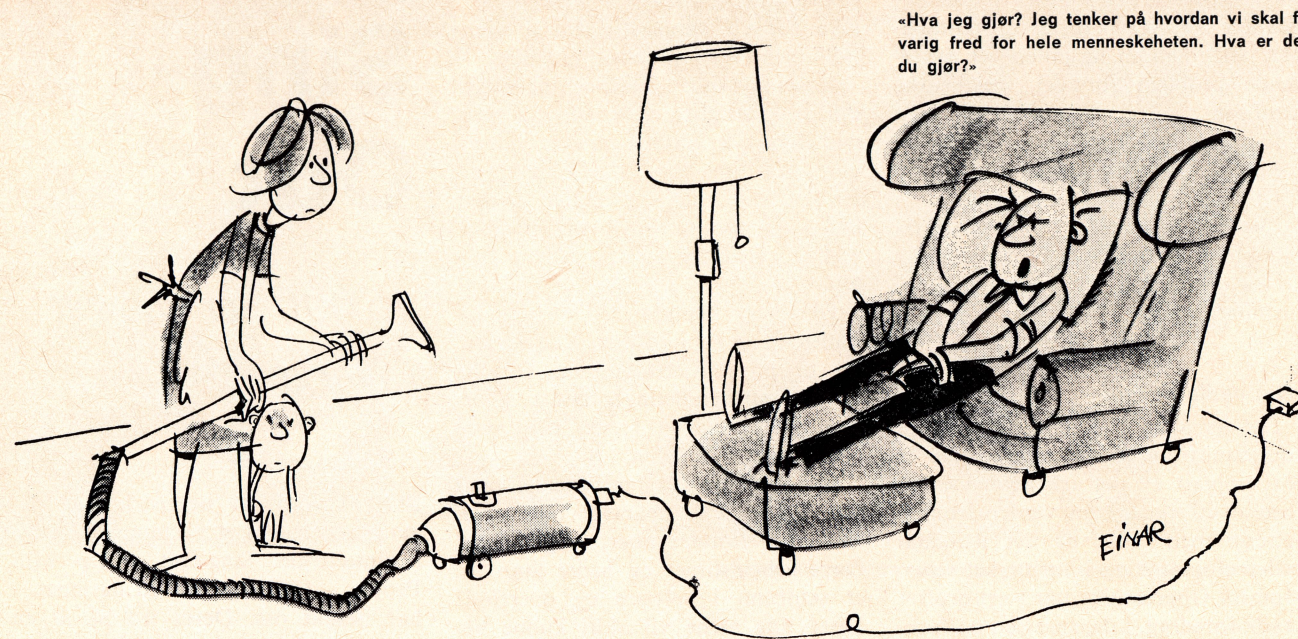
Det finnes fremdeles en stille, fast stemme som kan si statsmannen og mannen på gaten forskjellen på rett og galt. Det finnes en fredsplan som er mer enn ord på et papir. Den er tilgjengelig for alle som har tid til å lytte.

Vår sikkerhet, verdens sikkerhet, avhenger av at Gud får styre. Intet annet sosialt, politisk eller økonomisk program er radikalt nok overfor sykdommen i menneskets natur.

Norden kan bli et talerør for Guds plan og sannhet til en redd og hatefull verden. I transistorens tidsalder kan en liten radio et program videre med stor styrke. Våre statsmenn kan bringe det til Washington og Moskva, Paris og Peking.

En tilskuers røst teller lite. Bærer Norge et verdensansvar? 3,7 millioner nordmenn som er opptatt med sine egne problemer kan holde moralprekener til både øst og vest, nord og syd. Men de slår ikke igjennom. Det nærer i høyden deres egen selvrettferdighet.

Når et folk og dets ledere sammen er engasjert i andre nasjoners nød og muligheter, overvinnes de grenser som liten økonomisk eller militær makt setter for deres innflytelse.

● Ideal og virkelighet *Av Leif Hovelsen*

Bøker kan være et avgjørende våpen i kampen om menneskets sinn. En av de store ideologiske våpensmier idag er Novosti Press Agency Publishing House i Moskva.

I desember 1967 utga Novosti Press en minibok av forlagets sjefredaktør, sosiologen Eduard Rosental, med tittelen «Mennesket - dets idealer og virkeligheten».

Boken (152 s.) er en ny og økt utgave av forfatterens: «Mennesket og det menneskelige» som kom ut for et par år siden. Begge publikasjoner behandles og siteres derfor under ett.

Det er ikke få ting forfatteren vil drøfte. Vi leser om mennesket i dagens situasjon, filosofiske og politiske syn på arbeids- og produksjonslivet, vitenskap, teknikk og automasjon, Moralsk Opprustning.

Rosental analyserer de vestlige stormakter. Han søker å vise kapitalismens uholdbarhet samtidig som han lovpriser det kommunistiske samfunn og hevder dets overlegenhet. I alt dette kommer ikke forfatteren med noe nytt fra sin østlige verden. Interessant blir det derimot når han beveger seg inn på de rent menneskelige og moralske områder.

Her spør han: «Kanskje er det i den menneskelige natur nedlagt egen-

skap som står i motsetning til menneskelighet? Eller bor kanskje ikke denne nedlagte ondskap i alle? Er det mulig at naturen bare har utstyrt noen med denne ondskap? ... Selv ikke biologene eller religionen kan besvare dette spørsmål.»
«Løsningen,» mener Rosental, «må søkes i det sosiale liv, i de sosiale forhold som intet menneske kan unndra seg.»

Sovjet-menneskets moralske kodeks

I kapitlene «Er det mulig å forandre den menneskelige natur?» og «Kan menneskelighet innprentes?» henviser forfatteren til de moralnormer som er stilt opp i det nye parti-program: «Hengivelse til kommunismens sak ... samvittighetsfullt arbeid for samfunnets beste ... ærlighet og sannhet, moralsk renhet ... en kompromissløs innstilling til urettferdighet, snylteri, uærlighet og karrerejakt.» Hvordan skal nå dette forstås? spør Rosental - er det her en selvmotsigelse? Kommunistene har jo hevdet at de kristne bud ikke har vært i stand til å forvandle den menneskelige natur; hvordan kan de da selv stille opp en rekke moralske normer som stundom har en stor likhet med

de kristne? Betyr dette at Sovjet-folket nå innfører moralnormer som bare er gjentakelser av de kristne bud?

Det er interessant å se hvordan Rosental søker å løse dette dilemma. «Sovjet-menneskets moralske kodeks er støttet av den store sosialistiske revolusjon, som opphevet privat eie av produksjonsmidlene og utslettet alle former for økonomisk og nasjonal ulikhet. Den moralske kodeks er på ingen måte bare en fortegnelse over gode hensikter som er tilfellet med f. eks. Moralsk Opprustning eller i det hele tatt de kristne bud.

Denne kodeks er et produkt av en grunnleggende omveltning i den materielle verden ...

Den menneskelighet som Marx, Engels og deres etterfølgere representerte, var i sin tid ganske enestående,» hevder Rosental. «Men i vår tid skal den komme til å bli et alment trekk i det sosialistiske samfunn.

Den skal komme til å bli det, men er det ikke ennå. Marx pleide å si at menneskets samvittighet ligger langt etter dets sosiale holdning. Det er sant nok. Den økonomiske verden kan forandres innen en forholdsvis kort tidsperiode, men det tar meget lengre tid å forvandle menneskets karakter og moral ... Selv nå - på tross av de store framskritt - forblir det å

fremme kameratskapets og vennskapsånd mellom nasjonene et avgjørende problem for det sosialistiske samfunn ... I et sosialistisk samfunn finnes det også hardhjertede, selviske mennesker, som setter penger og sin egen person høyere enn alt annet.»

Det er ikke uinteressant at Rosental i begge sine bøker kommer med en kritisk vurdering av Moralsk Opprustning.

«Det nedlagte onde»

Det ser ut til at Kreml og hele den kommunistiske verden mer og mer er blitt opptatt av det arbeid denne bevegelse utfører på en verdensfront – nettopp med tanke på det Rosental kaller «forvandling i mennesket selv». Moralsk Opprustning har vært drøftet i radioforedrag, i dagspressen og forelesninger ved universitetene; for noen år siden gav således Politizat-forlaget i Moskva ut en bok om Frank Buchman (Moralsk Opprustnings grunnlegger) i et opplag på 100 000. En spør seg selv: Er det så at selve vår tids historiske kjennsgjerninger tvinger kommunismens tenkere til å befatte seg med slike problemer som mennesket og verdiene, med «det nedlagte onde» (Rosental) og med det store spørsmålet «forvandling av mennesket selv»? Begynner de intellektuelle i dagens kommunistiske verden å ane at de er kommet til kort overfor dette «nedlagte onde» i mennesket, og at marxismens dogmer og prognoser ikke strekker til overfor det moderne menneske i annen halvdel av det 20. århundre? Begynner de å innse at mennesket har en egenverdi? «Mennesket,» sier Rosental, «som selv skaper alle verdiene på jorden, burde selv være den største av disse verdier.»

Sosialisten og østerrikeren Bruno Kreisky uttalte for en tid siden til Die Weltwoche: «Det er vanskelig å framby et overbevisende alternativ til kommunismen. Alternativet må komme fra kommunistene selv, vokse ut av deres egen samvittighet. En slik utvikling ser jeg som meget viktig, og på lang sikt også som meget sannsynlig.»

Sovjet-menneskets samvittighet er i ferd med å vekkes. Det er en historisk prosess som ikke lett kan stanse.

Vil året 1968 bringe oss noe overraskende nytt? Vil den brutale og beregnende maktpolitikk i verden måtte

vike for en kappestrid for å vinne millionene med åndelige midler?

Rosental sier: «Det er ingen tvil om at kjærlighet, vennskap og menneskelighet er store verdier. Bare i den grad disse verdier er blitt en del av det ene eller det annet system, kan man dømme om hvorvidt systemet er rettferdig og framskrittssvennlig.

Derfor er kappestriden mellom sosialismen og kapitalismen ikke begrenset til produksjonsområdet. Utfallet av kappestriden betinges også av hvordan man greier å forme den menneskelige personlighet. . .»

Hva har da Vestens menneske å by? Bedre TV-apparater og vaske-maskiner, flottre biler, lengre ferie, færre arbeidstimer og bedre lønn ... et samfunn i velvære og overflod? Disse ting alene vil aldri kunne besvare de behov som i dag presser seg fram i den kommunistiske verden.

Hvordan bruker nå den frie verden sin frihet? Tar vi vårt ansvar på oss? Spørsmålet gjelder også det fredelige og privilegerte Norden.

Vi hører til de små nasjoner. Men vår store nabo i vest er USA og i øst grenser våre land til Sovjet-Russland.

På det militære og økonomiske område har vi ikke mye å stille opp overfor de store. Men når det gjelder sannhet, rett, frihet, menneskeverd, ja alle de åndelige verdier som gjør livet verdt å leve, da kan vi gi en utfordring og dermed påvirke utviklingen både i vest og øst.

Sing-Out på turné i Italia

Milano: Samtidig med at Sing-Out har vært på turné i Norge, er en annen gruppe i aksjon i Italia. Den består av 204 unge amerikanere og skal blant annet besøke Venezia, Florence, Rom, Napoli og Genova.

En spesiell forestilling ble gitt for presseklubben i Milano. Presidenten for presseklubben, Commendatore Lanfranchi, som var sjefredaktør for Corriere della Sera i 44 år, introduserte showet.

Italiapremieren fant sted i Bergamo den 19. januar. Fem tusen mennesker fylte Palazzo della Sport.

Sing-Out

15 000 ser showet i Norge

Et friskt pust av begeistring og pågangsmot har blåst gjennom et Norge i vinterdvale. Sing-Out – Up with People – 150 unge fra 20 nasjoner – har besøkt oss. Deres tro på at en ny generasjon skal kunne bryte med gammelt hat og fordommer har en smittende kvalitet. Som en av Oslo-avisene skrev: De sang sønder en mur av skepsis og negativ fleip.

I løpet av en uke besøkte denne moderne åsgårdsrei gymnasier, lærerskoler, avisredaksjoner, universitetet, industrier og Storting. Resultatet utble ikke: Selv under EM på skøyter fyltes Njårdhallen i Oslo med omkring 2000 mennesker tre kvelder på rad.

Etter forestillingene kom 100–200 unge opp på scenen. De ville være med på å lage et norsk Sing-Out, og høre mer om idéen bak showet. Sing-Out-prøver med ca. 200 Oslo-ungdommer er allerede i full gang.

NY VERDEN har spurt noen representanter for norsk ungdom hvilket inntrykk Sing-Out gjorde på dem:

Gisle Johnson (25), student:

Sing-Out er noe som går rett til hjertet. Selv stivpomp som jeg måtte synge med.

Det kan være en fare for at det rent kunstneriske er så blendende at man ikke fatter dybden i det som ligger bak, i tekstenes mening.

Et ideologisk livssyn blir fremlagt med enkelhet og livsglede. Men man må være innstilt på å lytte etter det.

Jeg tror showet vil fenge hos de fleste, uansett politisk oppfatning. Alle

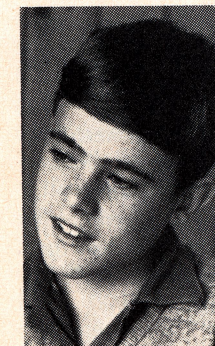

Langt fra alle fikk sitteplass da Sing-Out opptrådte på Oslo lærerskole.

er enige i målsetningen: Fred og forståelse. Uenigheten vil først oppstå når en kommer til spørsmålet om livs- og midler.

Sing-Out gjør oppmerksom på betydningen av personlig innsats, på at jeg teller. Det ligger blant annet i sangen «Up with People».

John Egeland (16), skoleelev:

Det slo meg at de unge fra Sing-Out hadde et mål med livet, uten derfor å stå fram som engler med flaksende vinger. Det dreier seg om noe dypere enn bare å være snill gutt.

Jeg prater og leser og debatterer men mye av det har vært nok så ofladisk. Disse karene trenger dypere inn i problemene og tar fatt på å løse dem. De får gjort noe.

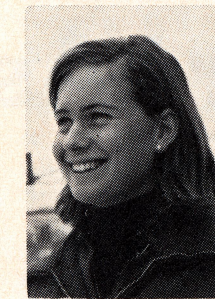
Tre fjerdedeler av min klasse var på showet, og flere vil være med i et norsk Sing-Out. Da en av lærerne sa at det bare var tull og bråk, var det ville protester! Jeg tror dette kan få ungdommen til å våkne og komme ut av hiet.

Ulf Grønvold (20), skoleelev:

Showet var ganske imponerende rent teknisk, med hensyn til koreografi, den gløden aktørene opptrådte

med, osv. Artistene er teknisk svært gode. Men jeg har mine tvil om et slikt show er den rette måten å presentere en idé på. Det er et spørsmål hvor dypt man når. Det blir mer underholdning enn livsfilosofi, i alle fall er det en fare for det.

Ragnhild Tvedte (18), skoleelev:

Jeg så showet to ganger. En av mine lærere måtte innrømme at han hadde sett det to ganger også, og kjøpt Sing-Out-platen. Jeg synes det var finere enn noe show jeg har sett

på Chat Noir. Kombinasjonen av fengende melodier og innholdsrike tekster syntes jeg var fantastisk.

Hva det kan bety fremover? Slik verdenssituasjonen er idag, er det ikke lett – men jeg tror det kan bidra til å skape fred. Nå vil jeg gjerne ha bredere informasjon om hele grunnlaget. Det er viktig hva som blir igjen når entusiasmen er over.

Jan Ludvig Bay (17), skoleelev:

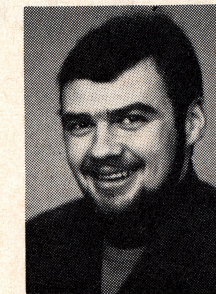
Mine venner og jeg diskuterer meningen som ligger bak showet. Også de som ikke pleier å si noe, har begynt å diskutere livssynsspørsmål.

Vi er klar over at det dreier seg om en levemåte, og at Sing Out er mot diskriminering. Vi er ikke klar over

hvor MRA står i forhold til kristendommen. Tror mange ville akseptere det lettere hvis de visste at det sto kristendom bak.

En svakhet med norsk ungdom er at vi kopierer for meget, særlig fra England og Sverige. Jeg fikk inntrykk av at amerikansk ungdom i større grad følger sitt eget og lager sitt eget.

Jan-Erik Sjögren (23), ekspeditør:

Det fascinerte meg at de sang så godt på norsk. Jeg tror de fleste av tilhørerne fikk et klart inntrykk av hva de ville: At mennesker av forskjellige raser og nasjonaliteter skal leve sammen uten hat.

Da jeg var til sjøs, så jeg hvor krasse klaseskillene mellom fattige og rike er i mange deler av verden. Hvis et norsk Sing-Out kan vise at vi har funnet en løsning på det problemet, kan vi bidra med noe vesentlig.

Inger-Marie Dons Jensen (19), student:

Jeg syntes vi plutselig begynte å snakke om vesentlige ting etterat Sing-Out hadde besøkt min skole.

De som tok del i Sing-Out ga meg inntrykk av at de ville vinne mennesker istedet for å bekjempe standpunkt.

Forts. side 14

Omkring 3000 mennesker var møtt fram da det nye sentret ble åpnet.

MRA's senter i Asia åpnet

«Finnes det vei ut av blodbadet i Vietnam, omveltningene i Kina, den endeløse bitterhet i India og usikkerheten i Midt-Østen?»

Rajmohan Gandhi stilte spørsmålet til de mange som var kommet for å være tilstede ved åpningen av det asiatiske senter for Moralsk Opprustning i Panchgani, i det vestlige Indias fjelltrakter, i slutten av januar. Mer enn 3000 festkleddede menn, kvinner og barn fra de omliggende landsbyer hadde kommet i flokker til åpningen, hvor også 400 delegerte fra alle verdenshjørner var tilstede etter invitasjon fra Gandhi. Blant utlendingene var 11 skandinaver fra landbruk, industri, fagbevegelse, skole og universitet.

Det spørsmål Gandhi stilte må finne et positivt svar, og treningssentret i Panchgani – The Asian Plateau – er bygget nettopp i denne hensikt. Første bygge-etappe er nå avsluttet og bygningene har plass til 150 personer. Arbeidet hittil har kostet ca. 1 million

kroner, penger som er gitt av mer enn 16 000 forskjellige bidragsytere i 21 land. Det ferdige anlegg skal kunne ta imot 600 mennesker og vil koste ca. 6 millioner kroner.

Blant de mange lykkønskninger som Gandhi mottok til åpningen var hilser fra statsministrene i Norge, Thailand, Cambodsja og New Zealand, fra presidenten og vise-presidenten på Kypros, den franske og australske utenriksminister, generalsekretæren i Den arabiske liga, såvel som fra 15 norske stortingsmenn.

Roland Wilson fra England foretok den høytidelige åpning. Etter at han hadde fått overrakt nøklene og åpnet den store hovedporten, sa han i en kort tale: «En av Mao-Tse-tungs tanker er at 'å være eller ikke være revolusjonær avhenger av om vi våger eller ikke våger å gi oss i kast med egoismen'. Idag arbeides det overalt på å få en egoistisk verden til å virke. Her i Panchgani har vi besluttet å

kurere egoismen, og det virker! Vår rikdom ligger ikke i rupees, dollars, pund – eller gull for den saks skyld. Rikdommen ligger i våre menn, våre kvinner, våre barn. I India har dere 520 millioner mennesker, og hver enkelt er det behov for.»

Indisk sosialistleder:

En ny militant innstilling trenges

N. C. Goray, som for tiden er ordfører i Poona, ble forrige måned gjenvalgt som formann av Sosialistpartiet Praja. Vi siterer endel av den tale han holdt ved åpningen av MRA's treningssenter i Panchgani i januar.

Jeg har vært sosialist siden jeg var 20 år gammel. Jeg er fortsatt sosialist, fordi for meg betyr sosialisme omsorg for min nabo, sympati med de

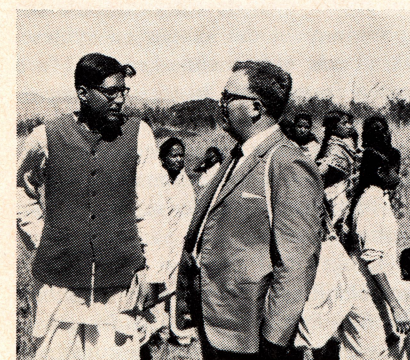
undertrykte, såvel som kamp for deres rettigheter.

Klimaet i dagens India er hårdt, kanskje også ubarmhjertig og grusomt. Vårt land er som et lite univers, og vi har meget å lære. Det er enkelt nok å innføre maskiner og bygge fabrikker. Det er mindre enkelt å skape den disiplin som er forutsetningen for at komplisert maskineri skal kunne funksjonere. Marx sa: Arbeidere verden over, foren dere! Men selv indiske arbeidere kan ikke forenes innbyrdes. India kan ikke vokse ved hat og lovløshet. Vi trenger alle å lære hva demokrati er, hvordan vi kan sitte ned sammen og løse våre problemer over konferansebordet. Hvis statsministeren i Madras idag nekter Indias visestatsminister å komme til Madras på grunn av hans innstilling til språkkonflikten, vil kanskje Delhis studenter imorgen nekte Madras' statsminister å komme til hovedstaden. Hvis dette skjer, er det begynnelsen på enden. Og begynnelsen på enden er ikke langt borte.

De unges ansvar er å tenke dypt, realistisk og konkret. De må ta et standpunkt. Sier noen til dem at de skal brenne opp en buss, sette fyr på jernbanevogner eller kutte telegraflinjer, betrakter de dette som militant. Men vi må definere på nytt hva det egentlig er å være militant. Det betyr ikke å ødelegge eller sprengte i luften. Derimot må vi være militante når det gjelder å helbrede, reparere og gjenoppbygge.

Hvert år går vi med tiggerskålen til forskjellige nasjoner. Hvert år synes bollen å bli større og større. Andre land kan synes synd på oss, men de vil ikke kunne respektere oss. Hvis India skal respekteres, må det være vår oppgave å forene en splittet nasjon og gjøre et tiggerfolk om til et stående folk.

Den danske fruktdyrkeren Gunnar Uhrenholdt sammen med Rajmohan Gandhi i Panchgani.

En afrikaner

Sam Sagay, Nigeria, er formann for den revolusjonære organisasjonen Dynamic Youth Movement, London. Han deltok i den siste internasjonale konferansen i Caux, Sveits.

Etter å ha tenkt nøye over saken bestemte jeg meg for å reise til Caux. Som afrikaner med sinnet fylt av bitterhet over fortiden reiste jeg til konferansen, ikke for å «forvandles» men for å spionere på MRA. Min revolusjonære innstilling var oppstått på grunn av en rekke ting som er skjedd etter kolonialiseringen av Afrika. Det er neppe nødvendig å gå nærmere inn på hva jeg sikter til, det er tallrike og velkjente eksempler. Jeg hadde ingen tro på tesen om å besvare hat med kjærlighet.

I Caux traff jeg alle slags mennesker fra de forskjellige livsområder. Jeg traff ikke-volds revolusjonære og papirtigre, høyrøstede revolusjonære og tilhengere av vold. Jeg traff prest, motstandsledere mot nazismen og ambassadører, en prins – og viktigst av alt var det å treffe så mange vanlige mennesker fra hele verden.

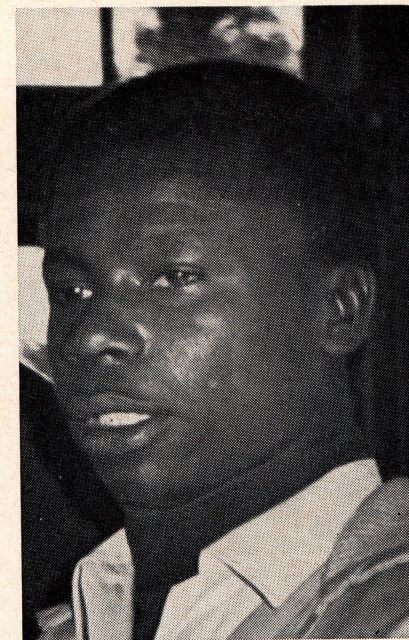
Men alle disse inntrykkene hadde ingen virkning på mine prinsipper. Jeg var fast bestemt på at jeg ikke ville godta Moralsk Opprustnings metoder for å bygge en ny verden.

Konferansens første sesjon gjorde meg deprimeret. Jeg var altfor forutinntatt til å kunne akseptere det som ble sagt. Jeg tok del i konferansens annen sesjon, og hadde fått noe å tenke på da jeg forlot salen. Jeg gikk tilbake til mitt hotellrom, sov på saken, og kom frem til visse konklusjoner. De mennesker som hadde gjort rede for sin overbevisning, sine erfaringer og sine planer for 1968, var alle oppriktige mennesker – og svært blåøyde. Jeg betraktet de absolutte moral-normene ærlighet, renhet, uselviskhet og kjærlighet som urealistiske idealer.

Den tredje dagers sesjon var fullpakket med taler av delegerte fra Sverige, Marokko, Tunis og Algerie. Og noe slo ned i meg den dagen. En av talerne sa følgende: «Et ideal forblir et ideal så lenge ingen lever det. Men om folk begynner å praktisere

sine idealer, blir de til en kraft som kan forandre samfunnet.» Han tilføyet at idealister har feilet i fortiden fordi de har sagt: «Gjør som jeg sier, ikke som jeg gjør.»

Men Moralsk Opprustning holder fast ved at en bare kan forandre verden hvis en begynner med seg selv. Man kan ikke gi videre noe en ikke selv har.

Da jeg kom tilbake til mitt hotell den dagen, hadde jeg fått mye å tenke på. Jeg satte meg ned og begynte å jevnføre meg med de 4 absolutte moralnormene. Men jeg fullførte ikke sammenligningen, jeg følte meg for ussel.

Da jeg kom til konferansen den fjerde dagen, var jeg forandret på mange punkter. Jeg hadde bestemt meg for å høre på andre, lære av dem og ikke bare komme med min bitterhet mot mine fiender, hvor berettiget den enn måtte være.

Jeg bestemte meg for å kjempe ennå kraftigere for det som er rett, ikke kaste bort revolusjonær kraft på å bevise hvem som tar feil og hvem som har rett. Jeg innså at mine gamle våpen ikke var gode nok. De var ikke kraftige og pålitelige nok i en revolusjon for å skape en ny verden, den verden jeg hadde gjort meg til talsmann for ved Speaker's Corner i Hyde Park i London.

Nå vil jeg gjøre felles sak med de revolusjonære som vier sitt liv til å utbre ånden fra Caux i hele verden.

Skulle det ikke være mulig at man ser en ting bedre og riktigere når man elsker den enn når man ikke gjør det?» skrev Vincent van Gogh en gang til sin bror.

Det er nok av dem som forakter sin samtid. Victor Smith gjør det ikke. Han tror på menneskenes muligheter i en urolig tid, og han kjemper for at vi skal realisere dem. Det er med forventning jeg kjører ut til et intervju med Smith i hans vakre hjem i Asker.

Vi finner oss to ledige stoler i et ellers overfylt atelier. Den ene veggen domineres av et utkast til et nytt glassmaleri. Smith har, etter at han vant konkurransen om glassmalerier til Stavanger domkirke i 1955, utført større arbeider i 12 norske kirker. Hans maleriutstillinger i London og i 5 tyske byer i 1966 fikk en begeistret mottakelse.

Smith venter knapt på mitt første spørsmål. «Kunsten,» sier han, «har til alle tider vært kunstnerens middel til å vekke og fordype samtidens forståelse av tilværelsens gåter. Vår tids største behov er mennesker med en åndelig bevissthet, med visdom nok til å se hva som skjer med verden og med dem selv.»

– Hvordan ville du vurdere vår egen tid?

– Den kan bare forstås som en del av en utvikling. Jeg tror at en kultur gjennomlever et livsløp som er svært likt det enkelte menneskes. Middelalderens Europa var barnets Europa, hvor Gud var alles far og kirken alles mor.

Med renessansen kom de første tegn på barnets vilje til å tenke selv, ofte i motsetning til kirken. Renaissance ble begynnelsen til individualismens tidsalder – en kunne også si protestalderen.

Protestperioden i et menneskes liv begynner ofte i 14–15 års alderen og varer kanskje 5 til 10 år. Det hender jo dessverre også at den blir permanent. Men oftere skjer det at det modne menneske, etter å ha gjennomlevet sin protest, selvstendig finner frem til et standpunkt som igjen kan forene ham med hans opphav.

Dette tror jeg vil skje i vår tid. Opprøret vil leve seg ut i sin absurditet, og vi vil få en generasjon av åndelig modne og bevisste mennesker.

– Holder dette også stikk for kunstens vedkommende?

– Mye av den modernistiske kunst har forlatt et hvert normsystem. Det

er vanskelig å skjelne mellom godt og dårlig, mellom kunst og anti-kunst. Som med menneskene, så tror jeg vi også i kunsten er kommet til et nullpunkt i protestkulturen. Alt som har stått oppreist er revet ned. Den eneste mulighet til å skape kunst fremover blir å lete blant brokkene etter et grunnlag, etter barnet som er kastet ut med badevannet.

Etter protestkulturen . . . . ?

Maleren Victor Smith

intervjuet av

Jens - J. Wilhelmsen

– Picasso sa en gang at den moderne kunst omkommer av mangel på motstand. Er du enig?

– Det er noe mistenkelig med en sak som ikke møter motstand. Det gjelder for kunsten som det gjør ellers i livet. Derfor har jeg stått solidarisk med Moralsk Opprustning, fordi de har vært villige til å gjøre nødvendige ting i samfunnet på et upopulært tidspunkt. Om MRA eller en annen sak

blir tiljublet av hele samfunnet, ville jeg se meg godt om før jeg støttet det.

– Mener du at suksess og anerkjennelse kan ha en korrumpierende virkning, også i kunsten?

– Det er som i sporten. Det er ofte lettere å yte sitt beste som outsider, når oddsene er imot deg. Når du kjemper for en sak i motvind, er det lettere å holde sitt hjerte rent. Selvsagt vokser en kunstner mer på ærlig kritikk enn på smiger.

– Hvor tror du en fornyelse kunne komme fra?

– Vet ikke. All fornyelse kommer der du minst venter den, og i den form du minst venter. En kulturell fornyelse er nemlig en fri åndelig fødsel, ukontrollert av menneskelig organisasjon eller snusfornuft.

– Du nevnte din tro på at det kommer en generasjon av mer modne og bevisste mennesker. Hva så med ungdommen?

– Jeg er forbauset over hvor forskjellig de er fra min generasjon. Nazismen hindret vår generasjon fra å finne et avklart kultursyn. Vi ble alle engasjert i å bekjempe pesten, og kunne ikke unne oss den luksus å søke inn i det som er Europas virkelige kall. Nå vokser det opp en generasjon som kan stå friere til å se fremover.

– Det sies jo at vi lever i ungdommens tidsalder. Har vår generasjon – vi befinner oss jo begge et sted mellom 40 og 50 – allerede mistet grepet på utviklingen?

– Det er en fare at den eldre generasjon så nødig taler med autoritet. Tvert imot forsøker vi ofte å vinne ungdommen ved smiger eller ved å bestikke dem til å akseptere vår egen generasjons svikt.

Dagens ungdom kan bli den første modne generasjon, men blir det ikke hvis vi som eldre på grunn av kroppslige promisser og halvhet undergraver autoritet. Når ungdommens pågangsmot møtes med de eldres lutrede tro og visdom vil det skapes en syntese, slik at vår tids mennesker kan føre verden frem til sin historiske bestemmelse.

– Det snakkes i dag meget om vårt gamle Europas reduserte rolle i verdenssamfunnet. Gjelder dette også på kunstens område?

– Langt ifra! Når vi går på en kunstutstilling i Tokio eller Bombay eller Sao Paulo finner vi bilder utført på basis av idéer som kunstnere

i Paris kom frem til i første halvpart av dette århundre. Vi går inn i en tid som vil bringe en enhetlig kultur over hele verden. Det er det kristne Europas kultur som danner grunnlaget for den nye felleskultur. Jeg tror også at det i Europa holder på å vokse frem en ny selvfølelse, en bevissthet om at vi har en avgjørende rolle å spille. De Gaulle har gjort mange feil, men han representerer også et nødvendig korrektiv til en følelse av resignasjon

mistet evnen til åndelig fordypelse, at det indre menneske midt i rikdommen fører en fattigmannstilværelse.

– Det kan være meget i det. Selv har jeg funnet en uendelig rikdom for min kunst ved å bevege meg fاملende inn i det kristne mysterium, som synes å ha vært et lukket rom for meget av kunsten i flere hundre år.

Det sies at en kunstner må ha tro på seg selv for å komme fremover. Dette ordet passer den moderne reli-

– Hva vil du si gjennom din kirkekunst?

– Når jeg skal dekorere en kirke blir jeg ofte oppfordret til å skildre noe lyst og oppløftende. Det er så viktig for ungdommen, sier mange. Min erfaring sier meg at ungdommen ikke først og fremst er ute eller et lyst og lett budskap. De vet at de lever i en problemfylt tid, og tiltrekkes av alvor og forpliktelsen. De er mer åpne for budskapet om å ta sitt kors

og maktesløshet, som er en farlig sykdom i vår tids Europa.

– Hva så med Amerikas innflytelse?

– Den tror jeg bygger mer på en enorm teknisk og administrativ kapasitet enn på nyskapende virksomhet. Dette kan komme, men idag lever verden kulturelt på det som først har fått sin form i Europa, og dette Europa har ikke uttømt sin skaperkraft ennå.

– Historikeren Arnold Toynbee hevder at Vesten er blitt så opptatt med å erobre den ytre virkelighet at vi har

gion som hevder at livets mening er utfoldelse av personligheten. Men er det ikke dette vi har hatt for meget av, i vår generasjon i alle fall? Den store personlighet som påtvinger samfunnet sin utfoldelse. For kunstneren er det å være slave under sin personlighet en innsnevring av hans kunst. Kunstens oppgave er å løfte en flik til side så man ser det vesentlige i tilværelsen. Jeg ville si: Tro på sannheten, og bruk kunsten til å formidle den videre til andre. Å tro på seg selv vil jeg kalle en skral tro.

opp enn for forlokkelser om et lykkelig liv.

– Det var nylig en artikkel om din kunst i et ungarsk tidsskrift. Hva tenker du om utviklingen i Øst-Europa?

– Det sitter en kunstner av min generasjon i Moskva som har opplevet en omveltning i sitt eget liv. Han ser det som sin kunstneriske oppgave å skape bilder i den ånd som de russiske ikonene representerer. Han har ikke lov til å stille ut disse arbeider eller å selge dem.

Forts. side 14

Automasjonen nødvendig, men ..

Virkningene etter den britiske sjømannsstreiken i 1966 er merkbare ennå. Jim Worthington, som er medlem av landsstyret i Det britiske sjømannsforbundet, kom i kontakt med Moralsk Opprustning under arbeidet med å løse denne konflikten. På industrikonferansen i Caux, Sveits, i begynnelsen av januar gjorde han rede for noe av bakgrunnen for konflikten og hvilke problemer den britiske sjøfartsnæringen står overfor i fremtiden.

«Vi hadde sendt ut stormsignaler lang tid i forveien og gitt rederne tre måneders streikevarsel.» fortalte Worthington. Men, la han til, de trodde ikke at forbundet ville klare å organisere en slik aksjon ettersom medlemmene var spredt over hele verden.

Sjømennene krevde kortere arbeidsuke og en revisjon av gamle bestemmelser som gikk helt tilbake til 1894.

Da streiken var et faktum, ble forbundets styre innkalt til 10, Downing Street for å drøfte situasjonen med statsminister Wilson. Mot slutten av møtet ga Worthington en sammenfatning av forbundets syn på konflikten, noe som gjorde inntrykk på statsministeren.

Worthington hevdet at sjømennene nå har fått oppfylt sine krav men at de står overfor mange nye problemer. Ett av dem er automasjonen som kan bety en reduksjon av tallet på sjømenn fra 60 000 idag til 30 000 i løpet av 15 år. Skipene blir stadig større mens skipsmannskapene minsker. Maskinrommet for eksempel, som til nå har engasjert en stor del av mannskapet, vil i moderne fartøy kreve en ubetydelig bemanning. Snart blir hele maskineriet kontrollert fra broen. Sjømannsforbundet må sørge for at menn som ønsker å gå i land, blir skikkelig opplært i andre fag. Og at de som mønstrer på har tilstrekkelig teknisk utdannelse.

«En kan ikke hindre fremskrittet.» sa Worthington. «Vi ønsker den forandring teknologien medfører.»

Spørsmålet er hvordan denne forandringen kan gjennomføres uten bitterhet og nye streiker. Worthington mente svaret ligger i at det etableres et bedre forhold innen sjøfartsnæringen mellom de ansatte, fagbevegelsen, arbeidsgiverne og regjeringen i Storbritannia. Politikerne utarbeider femårsplaner men glemmer menneskene

Jim Worthington.

som skal få dem til å fungere. Arbeidsgiverne føler seg usikre om fremtiden og foretrekker å beholde status quo. De bør være bedre representert ved Moralsk Opprustningskonferanser hvor de kan møte arbeiderne, erklærte den britiske sjømannen som har sittet i forbundets landsstyre i 15 år.

Kjent indianerhøvding gått bort

En av de mest særpregete representantene for Amerikas indianere, den 97-årige siouxøvdingen Walking Buffalo, døde i begynnelsen av året. For åtte år siden fikk Sverige stiftet bekjentskap med ham da han ble intervjuet i svensk TV under et besøk der. Det var fremfor alt samene han ønsket å møte. På bildet sees han sammen med en tidligere oppsynsmann i Talma sameby, Olof Thuuri, da de møttes i Kiruna.

Gjennom sin kontakt med dr. Frank Buchman og Moralsk Opprustning fikk denne indianernes nestor en visjon av hva hans folk kunne gjøre for menneskeheten. Han forstod at mot, lydighet, utholdenhet, respekt for livet, ærlighet og renhet – kvaliteter som var utviklet i hans rase gjennom generasjoner – behøvdes mer enn noen gang før. Hans budskap til mennesker overalt hvor han kom var: «Vi er på krigsstien for å forvandle verden.»

Caux:

Konferanse- opplegg for våren og sommeren

Det europeiske sentret for Moralsk Opprustning i Caux, Sveits, kommer til å være åpent i påsken og fra slutten av mai til slutten av september i år. Her presenteres noen av de konferanser som vil finne sted i denne tiden:

- ☆ 11.—15. april: Påskesesjon.
- ☆ 25.—26. mai: Konferanse om medisiner og helse.
- 1.—4. juni: Åpning av sommersesjonen. Denne helgen er det 30 år siden Moralsk Opprustning ble lansert.
- ☆ I juni måned arrangeres det konferanser hver helg i forbindelse med forskjellige internasjonale konferanser som foregår i Genève.
- ☆ Tre kurser med temaet «Ansvar for morgendagens samfunn»:
  - I) 1.—22. juli.
  - II) 29. juli—19. august.
  - III) 26. august—16. september.
- ☆ Fra begynnelsen av juli til slutten av august planlegges et spesialprogram for ungdom som innebærer et kursopplegg i Caux og et praktisk aksjonsprogram i Sveits og andre land.
- ☆ 24. august—16. september: Konferanse for ansvarlige innen politisk og økonomisk liv. Tema: «Europas fremtid og oppgave i verden».
- ☆ Flere skuespill vil i sommerens løp bli oppført på teateret i Caux, blant dem Europa-showet «Len deg ut av vinduet». To kulturuker forberedes i september og en kunstutstilling arrangeres i Grand Hotel, Caux.

Tenkt i tiden:

Kvinner kan være så mangt

Kvinner kan være så mangt – eteriske, tilbaketrukkne og opphøyede, eller jordbundne, nøkterne slitere.

Våre dagers Eva er praktisk nok. Hun står ikke lenger bak sin mann, som de tidligere seklers kvinner gjorde det, hun står ved siden av ham. Hun begrenser ikke lenger sin virksomhet til hjem, barn og husflid, men har forlenget blandet sin røst i mannskoret. Hun studerer ved universiteter, hun leder forsamlinger, sitter i regjeringer, deltar i sportskonkurranser, kjører bil, fører fly, og tar del i samfunnets oppgaver på like fot med mannen.

De rettigheter hennes «formødre» kjempet for å skaffe seg og sine etterkommere er blitt henne til del. Hun er ikke bare tillatt adgang til de fora som før var typisk mannsdominerte, nei, hun er ønsket inn. Den stortingskomité som ble dannet før siste kommunevalg for å få flere kvinner inn i kommunestyrene var ikke ledet av kvinnesakskvinner, men hadde statsministeren som formann og den tidligere statsminister som nestformann!

Det er fristende å tro at kvinnen har nådd sitt mål. Endelig kan hun realisere seg selv! Hun er fri fra kravet om å holde seg til kjøkken og barneværelse, fri fra konvensjonelle plikter, fri fra tyngende familieansvar. Vi har et ekspertsamfunn som tar seg av alt dette i stedet, spesielt utdannede mennesker som tar hånd om våre barn, våre unge, våre gamle og syke. Utbyggingen av daghjem akselleres, kollektivhus planlegges. Snart behøver kvinner ikke engang stilles overfor noe vanskelig valg mellom hjem og yrke, ganske enkelt fordi hjemmet ikke lenger har behov for henne.

Er dette sant? Rent praktisk sett er det ihvertfall ingen utopi. De praktiske oppgaver som bandt husmoren mesteparten av døgnets timer er snart overtatt av tekniske hjelpemidler og service-institusjoner.

Kvinnen har altså endelig fått sin frihet. Men den fritar ikke fra ansvar – den øker det! Hun har fått

muligheter til å bruke sin innflytelse direkte på alle samfunnets områder. Hun har fått muligheten – hvordan får hun evnen?

For å kunne benytte seg av den ytre handlingsfrihet kreves det indre frihet. Uten den vil vi finne at vi nok kan bevege oss på nye områder, men likevel være ledet av gamle motiver. Vi begrenses av frykten for hva andre mener, tenker eller sier, og handler i overensstemmelse med det vi tror er ventet.

Tilsynelatende er kvinnens innsats for personlig frigjøring avsluttet fordi målet er nådd. I realiteten er den på fosterstadiet og trenger daglig utvikling og næring.

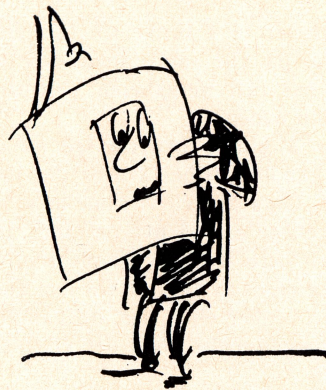

Den engelske statsmann Edmund Burke sa engang at det eneste som trenges for at det onde skal seire er at bra mennesker tier stille. Tier vi – eller taler vi i et samfunn som mere enn noensinne trenger mennesker med indre frihet til å stå for sin overbevisning?

Det er den frihet kvinnen må kjempe for. Det er grunnlaget for alt det andre. Den bryter lenker, men knytter bånd. Den vil gjøre det mulig for hennes barn å vokse opp som selvstendige, frie personligheter, uavhengig av ytre forhold.

Kvinnens største og mest avgjørende frigjøringskamp er såvidt begynt!

Rigmor Engebretsen

VI LEVER I EN INTERESSANT TID. Dogmet om det uunngåelige fremskritt, så å si uten innsats fra det enkelte menneske lyder som en røst fra graven. Å spille den platen har liten mening for en generasjon som har opplevd så meget som vår av ondskap, villskap og sviikt overfor de idealer vår sivilisasjon sier seg å bygge på. Tesen om at mennesket blir bedre og bedre gjennom stadig mer opplysning og bedring av de materielle kår, har virkeligheten selv ettertrykkelig dementert. Det som blir klarere og klarere er at tiden og fremtiden er vårt eget verk, ligger i menneskenes egne hender. Mennesket selv både er og må være det skapende element, den dominerende faktor i enhver utvikling. Fremtiden blir hva vi mennesker gjør den til.

Statsråd Sverre Walter Rostoft.

MEN EGENTLIG SKYLDES IKKE tidens angstfølelse redselen for radioaktivitetens helvete. Den har sin rot i en tærende følelse av mangel på mening. Bo Bergmans dikt «Nød-signal» er en hel generasjons fortvilede angstrop.

Sjålen kastas kring
på et jærngrått hav.
Ovan: ingenting.
Under: blott en grav.

For mennesket i den nye tid er dette det eksistensielle problem: gi meg det faste punkt, den urokkelige

tro. Kanskje Nietzsche hadde rett: Den som vet **hvorfor** han skal leve, tåler nesten hvilket som helst **hvor-dan**. Viljen til mening er mer fundamental enn viljen til makt, erkjenner endelig moderne psykologer.

Lektor Egil Yngvar Elseth
i Aftenposten, 9. januar 1968.

VAR STADIG STØRRE VITEN AV-SLØRER seg gang på gang som en utfordring til større ansvar — få oppdagelser avslører så tydelig som denne at utvikling og framskritt ikke automatisk er det samme. At vitenskapen bærer ikke sine nødvendige etiske normer i seg selv. Operasjonskniven kan bli det perfekte mordvåpen, narkosen det siste overgrep, dersom menneskesynet svikter. Det er ikke bare skrekvisjoner — det har hendt. Og livets mulige forlengelse ved overføring av vitale organer fra andre mennesker gjør ansvaret akutt. Legen og hans pasient er ikke lenger alene. Der er en «tredje mann». Det kan være et menneske som vet at det skal dø, og som gir sin død en mening ved at den blir en annens liv. Da legger vi en stor og verdifull provins til vår erfaring av hva det er å være menneske. Men det kan også være et menneske som plyndres for sitt eget liv — mindre verd enn sitt eget hjerte i makthaverens vurdering.

Hans død ville i siste instans bli menneskets egen.

Pater Hallvard Rieber-Mohn
i Arbeiderbladet, 27. januar 1968.

OVERHUVUDTAGET HAR VI FÅTT för mycket hat i världen, och det i en tid när vetenskapen strävar att lära människorna att det inte är förnuftigt att hata ens brottslingarna utan att förstå dem för att kunna förbättra dem. Det är för övrigt en gammal kristen grundsats, fastän den aldrig i högre grad trängt igenom.

Professor Gunnar Myrdal
i en tale til Den svenske
komitéen for Vietnam.

ENKELTE PROFETER ER HENSATT i en ren «tusenårs»-stemning. Emmanuel Mesthene fra Harvard Universitetet i Amerika er administre-

rende direktør for et IBM forskningsprosjekt om «Teknologi og samfunn» som vil strekke seg over ti år og koste 5 mill. dollar. Han mener at for første gang siden Gullalderen i Grekenland har menneskene i Vesten «gjenvunnet selv tilliten» og tror — med rette — at intet er umulig for dem. «Jeg ville anta,» sier Mesthene, «at mennesket sannsynligvis for alltid har kvittet seg med arvesynden og har nu rett til å tre inn i en salighetens tilstand.»

Fra en essay i Time Magazine.

NYLIG HEVDET EN AV VERDENS fremste psykoanalytikere, amerikaneren Erik H. Erikson, at man allerede kan ane det skarpe skille som trekkes mellom fremtidens to verdensanskuelser, den **teknologiske** og den **humanistiske**.

De teknologiske og naturvitenskapelige framtidvisjoner mot endeløse framskritt gir ikke bare arbeid og utdanning til ungdommen, men også en ny verdensanskuelse og en ny identitet. Mange unge kommer til å bli hva de **gjør**, de kommer til å tilpasse seg teknikkens krav og la en lekende og ukontrollert prøving av alt det som er teknisk mulig — og i dag er alt teknisk mulig — erstatte de gamle normer for hva som er best og moralsk tillatelig.

Mot denne utvikling vil han mobilisere ungdommens «moralske potensial». Det kreves av de unge at de er menneskelige uten illusjoner, nakne uten narcissisme, kjærlige uten å idealisere, moralske uten moralisme, utilfredsstilte uten å være åpenbart nevrotiske og politisk aktive uten å lyve.

Leder i Vår Kirke
20. januar 1968.

DE SOM TROR AT VI KAN RÅ BOT på vårt århundres onder uten å gjøre noe med menneskets karakter, lever i en tåpenes drømmeverden. Vi må vise at vårt mål som frie mennesker er å bygge verden ny med en idé stor nok til å inkludere alle overalt og sterk nok til å forvalde den stålharde selvisheten i ytterste høyre som forårsaker det bitre hatet hos det ytterste venstre.

Peter Howard.

Revy med utfordring til Europa

Bern: Ungdom fra 15 nasjoner har i de siste måneder vært på turné i Europa med en revy de har kalt «Len deg ut av vinduet». Idéen som ligger bak er å utfordre Europa til et større verdensansvar.

Den 18. januar var det premiere i den sveitsiske hovedstaden. En komité, som blant andre består av en rekke medlemmer av regjeringen, hadde innbudt gruppen. Avisen *Der Bundt* skrev om forestillingen at den var «en oppmuntring til å komme seg ut av de behagelige stolene i det europeiske velferdstoget, til å åpne vinduene og lene seg ut til en verden i nød». Avisen fortsatte: «Koreografien i revyen er mesterlig. Den har livlige og klare farger. Bevegelsene er vel utført. De stimulerer og tren-

gjennom.» Sosial- og helseministeren i kantonen, Adolf Blaser, bemerket etter forestillingen: «Det som forundrer meg med deres arbeid er at dere hele tiden er på offensiven og alltid med noe nytt.»

Aksjonsprogram lansert i Etiopia

Eritrea, Etiopia: Myndighetene i provinsen har satt i gang en kampanje for å gjøre Moralsk Opprustnings idéer kjent. Etter en tids forberedelser innbød guvernøren til et møte i byen Asmara, hvor 500 mennesker var til stede. Planene som ble lagt fram innbefatter en serie filmframvisninger og møter rundt om i provinsen. En filmvogn med personell er stilt til disposisjon.

Raseprobleme i England takles

London: En melding i *Evening Standard* av 19. januar omtaler den innsats som den vestindiske sportsmannen Conrad Hunte har gjort for å løse det voksende raseproblemet i Storbritannia. Hunte har arbeidet sammen med en gruppe av fargede, blant dem den amerikanske sangerinnen Muriel Smith. Gruppen har besøkt 13 byer til nå. De diskuterer minoritetsprobleme med de fargedes ledere i hver by, konferer med boligmyndighetene og tar kontakt med den lokale arbeidsformidlingen.

Kampanjen er, skriver avisen, en del av Hunte's arbeid for Moralsk Opprustning og er helt frivillig. «Vi må endre vår holdning fra 'hva vi kan få ut av England' til 'hva vi kan gi til landet',» uttalte Hunte, som i mange år var visekaptein på det vestindiske cricket-landslaget.

Ord og handling

Melbourne: «Det er svært mange av oss som snakker oss varme om brorskap, men vi praktiserer det ikke.» Ordene kom fra en havnearbeider her, Jim Beggs. Han fortsatte: «For eksempel når jeg forsøkte å hale ut avgangen til kornskip som skulle til India fordi jeg ville tjene mer på det. Da handlet jeg ikke som om inderne var mine brødre. Moralsk Opprustning utvidet min horisont ut over min egeninteresse og fikk meg til å tenke på dem som har mye mindre enn meg selv.»

Dalai Lama

Panchgani, India: Dalai Lama sendte to representanter til åpningen av det nye treningssentret her. Den ene var hans pressesekretær. «Det er kanskje for sent for Tibet,» uttalte han, «men nå må vi tenke for andre nasjoner i Asia. MRA er meget viktig fordi det lærer oss til ikke å hate noen. Jeg håper at vi i fremtiden vil skape et liknende senter i Lhasa.»

Svensk industrimann om u-landene

Caux, Sveits: En svensk industrimann, direktør Ivar Fransson, var en av deltakerne på industrikonferansen som var arrangert i begynnelsen av januar. «Vi har i vår organisasjon alltid snakket om prosjektering i u-landene,» uttalte direktør Fransson. «Men vår målsetning har vært hva vi kan tjene på det. Nå har jeg besluttet å arbeide ut fra motivet: Hva kan svensk industri gi til den underutviklede verden?»

Storbritannias rolle øst for Suez

Panchgani, India: Storbritannias rolle øst for Suez ble diskutert på ett av møtene under konferansen i januar. Det britiske parlamentsmedlemmet Patrick Wolrige Gordon uttalte: «Jeg kom hit fra en meget viktig debatt i Underhuset hvor tilbaketrekningen av britiske styrker i Asia ble vedtatt. Men selv om den britiske regjeringen ikke lenger akter å spille en rolle i Asia, så er det mange briter som ønsker å gjøre det.»

LEGEMIDDEL

HURTIGVIRKENDE

**Førstehjelp
ved smerter,
hodepine,
forkjølelse**

**- også for dem
som ikke tåler
acetylsalicylsyre!**

På apotek - uten resept.
WEIDERS FARMASØYTISKE A/S - OSLO

Sing-Out . . .

Forts. fra side 5

ter. De la for alvor an på en upolitisk tendens i sitt virke. De ville inkludere alle som var villige til å kjempe for noe nytt i seg selv og verden.

Jeg har diskutert saken med mange på skolen, og det virker som en hel del av dem har fått en følelse av at det muligens nytter, at det går an å forbedre seg selv og verden, når en ser og hører hva Sing-Out har oppnådd allerede. Og mange vil undersøke prinsippene nærmere og gjøre noe for å finne en ny livsholdning.

Hos mange vekket Sing-Out selv sagt bare øyeblikkets begeistring. Det er et langt skritt videre når man tar det helt ut alvorlig og går inn for det med alle sine evner og krefter. Folk som vil være med i Sing-Out har mange forskjellige meninger og standpunkter, og jeg er spent på hva som vil komme ut av det når vi nå skal prøve å finne fram til et felles grunnlag.

Hva vi kan gjøre videre? Det som interesserer meg mest, er tanken om at Gud har en plan for hele verden som vi kan ha vår lille men avgjørende del i. Det er nødvendig å holde fast på det universelle perspektivet hvis en skal holde kursen og ikke miste motet.

Lise Martinussen (17), skoleelev:

Sing-Out har virket som en livgivende injeksjon på Oslo-ungdommen. De fleste hadde sitt første møte med Sing-Out og Moralsk Opprustning i Njårdhallen, og skal man dømme etter reaksjonen på showet, tør jeg si at det var dette vi trengte. Endelig har det skjedd noe som appellerer til alle og ikke bare til en liten gruppe.

«Sing-Out Oslo» hadde sitt første møte sist onsdag. Vi vet at vi som er unge idag har et kjempeansvar å ta på oss, men vi vil ikke gi oss. Vi vil vise at det går an å leve som venner, og at vi vil være med på å forbedre den verden vi lever i, ved selv å gå foran som et eksempel.

* * *

Sing-Out har fortsatt sin kampanje i Grimstad, Stavanger og Bergen, og vil i midten av måneden være i Finland, invitert av en rekke fremstående personer.

I Stavanger var den store Kullhallen fylt med nærmere 2000 mennesker tre kvelder på rad. Ifølge løse overslag vil ca. 15 000 mennesker ha sett showet i Norge innen det forlater landet.

Etter protest . . .

Forts. fra side 9

Det er et av de store håp for verden, den dype sannhetssøken som tvinger seg frem i Øst-Europa. Disse mennesker ser kanskje sannheten klarere enn vi, fordi de betaler en mye høyere pris for den. Vi snakker om sameksistens. Med disse mennesker skulle vi leve i sameksistens. En sameksistens som bygger på vestlig kvemmelighet og østlig fortielse, er bare å forakte.

— *Hva har vært din morsomste opplevelse som kunstner?*

— På en modernistisk utstilling traff jeg en gang Henrik Sørensen. Det var en av disse utstillingene hvor demonene praktisk talt svirrer rundt ørene på en. Sørensen kom bort og spurte:

«Hør her, Victor Smith. Tror du fremdeles på Gud?»

«Ja.»

«Det tror jeg er lurt av deg,» sa Sørensen.

LEGEMIDDEL

**Forkjølelse, revmatisme,
nervesmerter - forsøk...**

ALBYL-

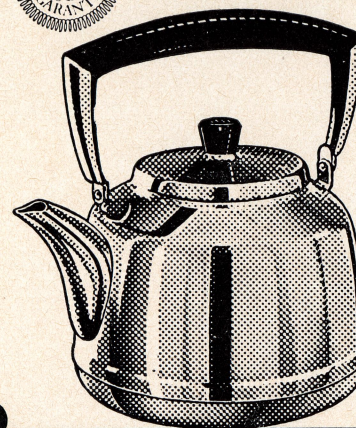
Enterosolubile

OVERTRUKNE ACETYLSALICYLSYRETABLETTER
Uten maveirritasjon fordi tablettene først løses opp i tynntarmen. Pakninger à 30 og 100 tabletter. På apotek uten resept.

A/S FARMACEUTISK INDUSTRI

Uten maveirritasjon

NYHET!
**Kaffekos med
POLARIS
KAFFEKJEL**

18/8 rustfritt stål med kobberbunn

*Mat av
rang
Kjøp fra
Bang!*

**O. H. BANG A/S
HØVIK
SENTRALBORD 534385**

1 188

Gi barna

FFF

(FUHR FLYTENDE FRUKT)
SUNN
NÆRENDE
VITAMINRIK

RÅ EPLE/AFT,- GIR HELSE OG KRAFT

**SVAKSTRØM
ER VÅR
STYRKE**

Vår spesialitet:

Alt materiell for
avslutning av
svakstrømskabler

80 år som
spesialforretning i
svakstrømsbransjen

O. ØSTMO A.S

Rådhusgt. 3, Oslo 1

DRAMMEN GUMMISERVICE A/S

Gyldenløwes plass - Telefon 83 36 63

*Spiraldekkets suksess sist vinter gir oss visshet om
at vi har nådd frem til førsteklasses resultat:*

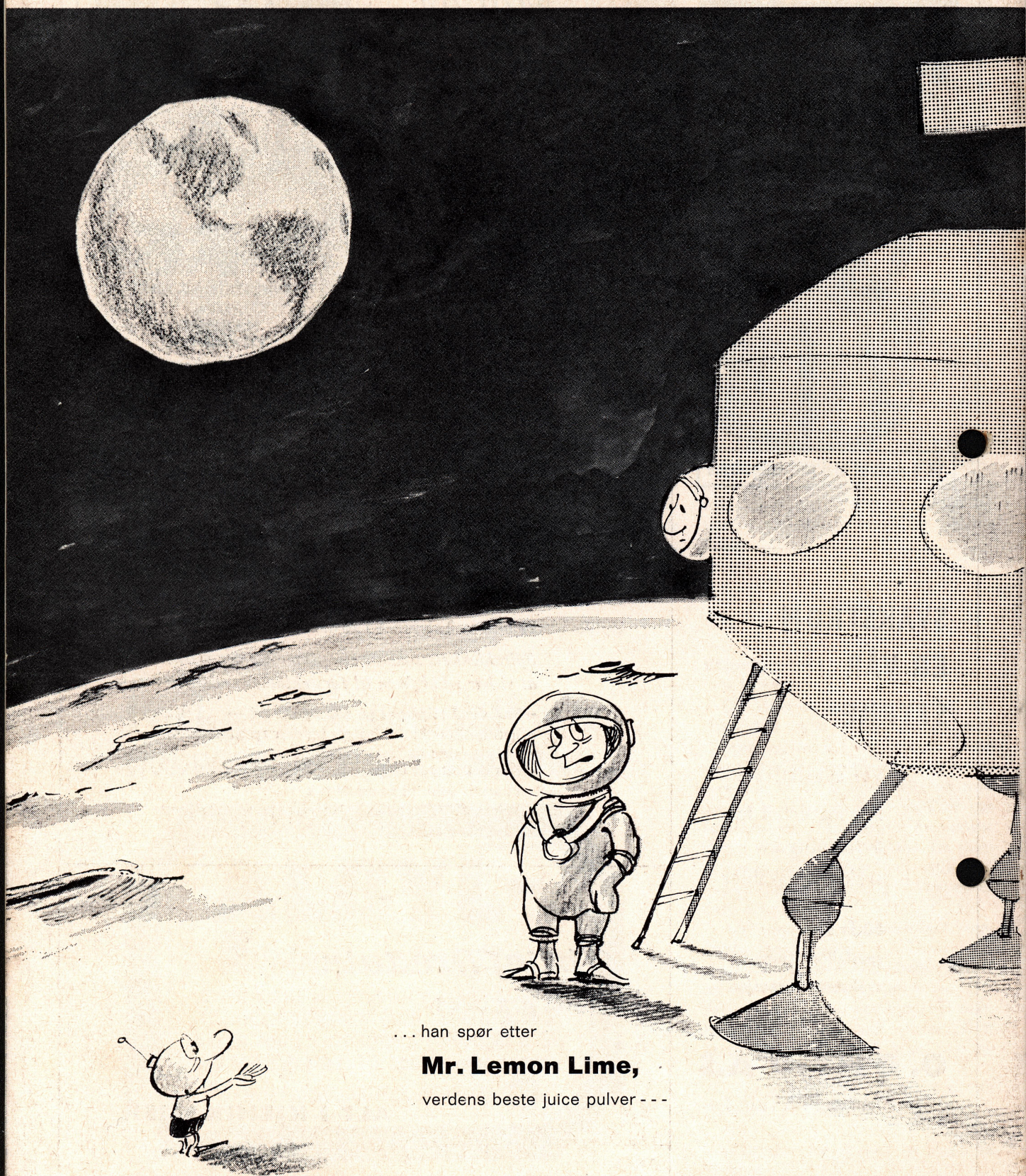
- Maksimal gripeevne på snø og iset vei —
- Ferdigstøpte hull til pigger hindrer sprekkdannelse —
- Helgummiert —
- Når dekket har uttjent sin rolle som vinterdekk har man et gratis dekk til sommerbruk
- Spiraldekket lages idag slangeløst på verdens første slangeløse maskin

Tollef Bredal

Wessels gt. 8, Oslo 1

ALT I KJEMIKALIER

... han spør etter

Mr. Lemon Lime,

verdens beste juice pulver - - -

Forfriskende naturlig citrønpulver — lett å ha med på reisen

Derrings AB
Göteborgs Frihavn